

השבת

של רבי נחמן מברסלב

פרשה
בא

עלון
תמי"ח

לזכרון נצח מורינו ר' ישראל דב אודסר בן ר' אייזיק שלמה, זצ"ל

סיפור

[שיחות שאחר ספורי מעשיות]

☺ לענין שהיו מספרים מאחד, שהיה אז בכרך גדול של עירות העובדי כוכבים, ונתעכב שם הרבה מחמת שנדמה לו בכל פעם שעכשו יפעל וכן בכל פעם, עד שנתעכב הרבה שם ואמר, שכן הדרך כשבאין למקומות כאלו שנדמה בכל פעם **עתה אפעל עתה אפעל** וכו' וכו'... וסיפר מעשה: שהיה איש אחד שלא האמין במה שאומרים העולם, שיש לצים מסטרא אחרא שבאים לפעמים ומטעין בני אדם, כמו שארע כמה פעמים, והוא לא האמין בזה.

☺ פעם אחד בלילה, בא אצלו לץ אחד, וקראו אל החוץ שיצא - ויצא לחוץ, והראה לו הלץ שיש לו סוס נאה למכור. וירא, והנה הוא סוס נאה מאד, ושאלו: **כמה אתה רוצה?** השיב הלץ: **ארבעה אדומים**. וראה שהוא שוה בשופי שמונה אדומים, כי הוא סוס מובחר וטוב מאד; וקנה אצלו הסוס בעד ארבעה אדומים, והיה אצלו מציאה גדולה.

☺ למחר, הוציא הסוס למכור. ועמדו על המיכח, ורצו לתן לו איזה סך. אמר: **מסתמא, אם נותנין לי סך כזה, הוא שוה כפלים!** ולא נתרצה, והוליד הסוס להלן ורצו לתן לו גם כפלים כרצונו. אמר: **מסתמא שוה יותר כפלים מזה הסך!** וכן הוליד הסוס להלן, עד שנכנס סך מכירת הסוס לאלפים, ולא נתרצה עם אחד למכור, כי כל מה שרצו לתן לו - אמר: **מסתמא שוה יותר בכפלים!** עד שלא נמצא מי שיקחהו, רק המלך.

☺ והולוכו להמלך, ורצה לתן לו המלך סך עצום, כי הסוס הוטב מאד מאד בעיניו כל, ולא נתרצה עם המלך גם-כן, כי אמר: **מסתמא שוה יותר!** עד שגם המלך לא קנה הסוס.

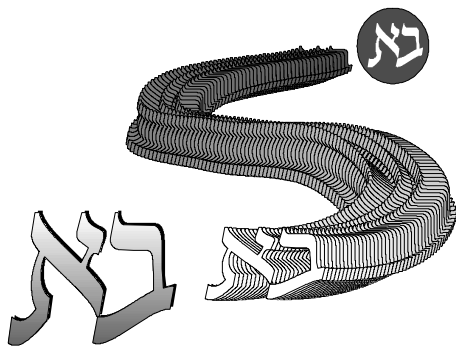
☺ והלך מהמלך עם הסוס להשקותו, והיה שם פלומפ [משאבה] שמשם משקין - וקפץ הסוס לתוך הפלומפ, ונתעלם ואיננו (היינו שנדמה לו כך, כי היה מעשה לצים כל העניין של הסוס), וצעק מאד על זה ונתקבצו אליו בני העולם לקול זעקתו, ושאלו אותו: **מה אתה צועק?** השיב, שהסוס שלו קפץ לתוך הפלומפ! והכו אותו הכה ופצוע, כי נדמה למשוגע, כי קב הפלומפ צר מאד, ואיך אפשר שיקפוץ הסוס לשם!! וראה שמכין אותו והוא נראה כמשוגע, ורצה לילך משם.

☺ בתוך שרצה לילך משם - והנה הסוס מתחיל להושיט ראשו מתוך הפלומפ, והתחיל

והקדוש ברוך הוא משפילים, ומתים עניים ממש ובעלי חובות.

☺ וזה בחינת: **יָאֵה עֲנִיתָא לְיִשְׂרָאֵל** (יפה העניות לישראל), שעיקר היופי והנוי לישראל הוא מידת העניות, היינו מי שמחזיק עצמו לעני תמיד, הוא נאה ויפה תמיד, כי כל מה שיש לו הוא נאה ויפה אצלו תמיד, אפילו מלבוש של פשתן וטלאי על גבי טלאי, הכל נאה ויפה אצלו ושמח בו מאד, כי יודע שאינו ראוי לו לפי מעשיו אפילו מלבוש כזה, ואז הוא נאה ויפה תמיד, כי אחר כך גם כשיהיו לו מלבושים של משי ושל כסף וזהב, יהיו נאים ויפים אצלו תמיד.

☺ אבל מי שאינו מחזיק עצמו כעני, וכל מה שיש לו הוא מתאוה יותר, אינו זוכה לנוי ויופי לעולם, כנראה בחוש, שאפילו לובש בגדים

יקרים וכו', תמיד חסר לו עוד בגדים יקרים ביותר של גדולי הקצינים ביותר, כידוע כל זה. ועל כן עיקר תיקון הממון והעשירות הוא עניות כנ"ל, כי האדם צריך לאחוז תמיד בקצה האחרון ולזכר שנולד ערום, כמו שכתוב (איוב א): **ערום יצאתי מבטן אמי**, שזהו תכלית העניות, וכנגד עניות זה כל מה שיש לו הוא עשירות גדול, ואז יהיה שמח בחלקו בכל מה שיש לו, הן מעט או הרבה.

☺ ועיקר גלות מצרים, שהיינו תחילה בגלות מר וקשה וכבד כזה, ואחר כך הוציאנו בעשירות כזה, כאשר הבטיח לאברהם אבינו: **ואחרי כן יצאו ברכוש גדול**. ולמה לא נתן לנו העשירות תיכף בלא צער הגלות? אבל הכל היה לטובתנו, כדי להזכך בכור הברזל בגלות, כדי לברר ולזכך העשירות, להוציא אותנו מתאוות ממון שהוא עשירות וממון דסטרא אחרא, שכל מה שיש לו יותר חסר לו ביותר, ולזכות לעשירות דקדושה שבא על ידי עניות דייקא, שזה בחינת מה שאנו אוכלין בפסח מצה, שהוא לחם עני, ומרור, כדי לידע ולזכור בהמרירות והעניות, שזה עיקר שלמות תיקון העשירות דקדושה...

יציאת מצרים ... מצה ומרור

[אוצר היראה - ממון ופרנסה, ל"ד]

עיקר תיקון העשירות דקדושה הוא עניות, דהיינו מי שאינו מתגאה בדעתו ומחזיק עצמו כעני, ובאיזה מעמד שהוא בין שהוא עני ממש או בינוני או עשיר מופלג, מחזיק עצמו תמיד כעני ואביון גדול, בבחינת דוד המלך, שבגודל מלכותו וגדולתו ועשרו אמר תמיד: **כי עני ואביון אנכי, ואני עני ואביון**. כי האדם ראוי לו להבין עוצם עניותו בזה העולם, כי אפילו הצדיק אי אפשר לו לצאת ידי חובתו בשלמות נגד השם יתברך, כמו שכתוב: **כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא**, מכל שכן שאר בני העולם.

☺ אם כן, אפילו לחם צר ומים לחץ אין מגיע לו חס ושלום לפי מעשיו, רק השם יתברך זן את העולם כולו בחסדו, ואם כן אין עני יותר ממנו, כי הוא אכל דלאו דילה [ממה שאינו שלו]. וכשמשים אל לבו האמת ויודע זאת בברור, אזי טוב לו תמיד, ויזכה לעשירות אמתי, שהוא מה שאמרנו רז"ל: **איזהו עשיר, השמח בחלקו**, כי ישמח תמיד בחלקו, מחמת שידוע שהכל חסד גדול מהשם יתברך, אפילו לחם צר ומים לחץ.

☺ ועל ידי זה יזכה לעשירות ממש, לכל הון דעלמא, בחינת: **מאן דאיהו זעיר איהו רב** (מי שהוא קטן, הוא גדול), וכתוב: **מקמי מעפר דל וכו' להושיבי עם נדיבים**, מעפר דייקא, היינו מי שמשים עצמו כעפר. וגם אחר כך, כשזוכה לעשירות ממש, לכסף וזהב וחפצים הרבה, לא יפול על ידי זה להתאוות מה שאינו שלו, כי גם בעצם עשירותו יחזיק עצמו לעני ויהיה שמח בחלקו תמיד.

☺ לא כן הרשעים, שהם בהפך מכלל זה: כשהוא עני, הוא כבעס על השם יתברך על עניותו וחסרונו, בבחינת **והיה כי ירעב והתקצף וכו' (ישעיה ח)**, ותיכף כשיש לו איזה ממון, הוא מלביש את עצמו במלבושים שאינם ראויים לו לפי ממונו, ועל ידי זה חסר לו יותר מבתחילה.

☺ וכשמרוויח עוד ממון יותר, מתחיל לקנות לו כלי כסף ומרגליות ותכשיטין, והכל בכפלי כפלים מכפי ערכו, ועל ידי זה חייו מרים ומרורים תמיד, עד שיש הרבה שבימי עשירותם חייהם מרורים יותר מבימי עניים, ועל ידי זה באים על פי רוב לידי עניות ממש, ומתים בעלי חובות, וגם בימי עשירותם תמיד היה חסר להם כפי הנהגתם והצטרכותם העצום, והכל מחמת גסותם הרע, ואינם חושבים על תכליתם הנצחי, וכאילו כל העושר מגיע להם לבד. **ומאן דאיהו רב הוא זעיר** (מי שהוא גדול, הוא קטן),

לצעוק שנית: אהה אהה! מחמת שנדמה לו שיש שם סוסו, ונתקבצו שוב אצלו בני העולם, והכו אותו שנית, כי הוא משוגע כנייל; ורצה שוב לילך משם, כיוון שרצה לילך - והנה מושיט שוב הסוס את ראשו מן הפלומפ, והתחיל לצעוק עוד כנייל, ונתקבצו שוב אליו והכוהו כנייל.

© כך הסטרא אחרא מטעה את האדם בכל פעם, על לא דבר, בשקר גמור שאין בו ממש והוא ניסת אחריה, והולך אחריה ונדמה לו בכל פעם שירוויח יותר, וימלא תאוותו יותר, ורץ אחריהם כמה עתים, ופתאום נתעלמו, ובורחים ומסתלקים ממנו כל התאוות כאשר מזדמן לפעמים, שהתאוות מסתלקים קצת; וכאשר האדם רוצה לפרד מהם, אזי חוזרים ומושיטים ראשם, והוא חוזר ורודף אחריהם וכן מתנהג להלן - שתיכף שמושיטים ראשם הוא חוזר לרדוף אחריהם. ולא באר העניין יותר, והבן היטב.

חיי מוהר"ן

[תקכ"א]

❖ לעניין מעלת המחדש בתורה, שהוא תקון גדול להרהורים, כמבואר במקום אחר (בלקוטי תנינא, סימן ק"ה). אנכי שמעתי מפיו הקדוש, כמה וכמה פעמים, שהזהיר מאד לחדש בתורה. ואמר שהוא תקון גדול מאד על העבר. ואמר שאפילו דיבור אחד כשזוכין לחדש הוא גם כן טוב מאד, כי הוא תקון גדול מאד. גם אמר שהוא טובה לנשמת אבותיו שכבר נסתלקו. ואמר: **כבר נתתי לכם כח המדמה כשר וטוב, ואתם רשאים לחדש בתורה.** ואמר: **אתם יכולים להשיג בכח המדמה שלכם מה שאני יכול להשיג בשכל.**

מכתב

[אבי הנחל - מכתב ש"ה]

עיקר עליית הכבוד הוא על ידי שמקרבין גרים ובעלי תשובה את מי שראוי לקרב...

ה' יתברך ברוב מצפוני סתרי דרכיו והנהגותיו הנעלמים מכל רעיון ומכל חקר המטיר על הארץ גשם שוטף וזרם מים של כפירות ואפיקורסות מארובות השמים אשר פתח בימים האלה, עד אשר נתכסו כל ההרים הגבוהים שהם הנכבדים ואנשי השם; ועל כל זה, ברוב חמלתו, הקדים רפואה למחלותינו, ושלח לנו בדורותינו אלה את הצדיק האמת, שהוא ינחמנו ממעשינו ומעיצובן ידנו.

וציוה לו לבנות התיבה של האמת והאמונה אשר כל מי שחפץ בחיים ורוצה להינצל מהמבול של האפיקורסות מחבלו של משיח בוא יבוא בחדריו ויסור בדלתותיו ויחבא ויחסה בצילו שהוא צל החכמה והדעת גם כי מי יהלל מי ימלל עוצם גבורותיו ונוראותיו ונפלאותיו בפלאי פלאותיו אשר הפליא להראות לגלות בעולם בהדר תפארת ספריו הקדושים השתולים ונטועים בגן ה' ונמשכים ונובעים משרשי התורה שבכתב ובעל

פה ונלקחים משדה החכמה העליונה עילאה דעילאה, דאורייתא נפקת מתמן [שהתורה יוצאת משם], להכין ולהזמין טרף ומזון לכל נפשות ישראל מזונא דנשמתא ורוחא ונפשא שיתענגו ויתעדנו בנעימת החכמה והתבונה הרוחניות דרוחניות הנאמנים ומועילים לעד להצמיח גאולתנו ופדות נפשנו. מי ימלל עוצם נשגבות גבורותיו ונוראותיו אשר הפליא בפלאי נפלאותיו להראות ולגלות בעולם הדר תפארת התגלות תורתו ומעשיותיו הנוראים השתולים ונטועים הנובעים ויוצאים מהנחל נובע ממעיין היוצא מן ה'...

עצות

[לקוטי עצות - צדיק, לא-לה]

מה שקשה להעולם על מה שצריך לנסוע להצדיק לשמוע מפיו, הלא אפשר לעיין בספרים דברי מוסר!! אבל יש חילוק גדול, כי מי ששומע מפי הצדיק בעצמו מקבל דיבור לשון הקודש בשלמות, דהיינו ביראה, ועל ידי זה זוכין להכניע ולבטל רע הכולל - שהוא תאוות ניאוף - עד שזוכה לתקון הברית שהוא תיקון הכל. אבל מי ששומע מפי אחר, מכל שכן כשרואה בספר, רחוק מזה השלמות, עיין בפנים ובאות ברית סימן י"ז.

יש חילוק גדול בין הלומד מתוך הספר ובין השומע מפי הצדיק בעצמו. כי השומע מפי הצדיק בעצמו בודאי נתקשר נשמתו עם הצדיק בשעת תפלתו שהתפלל קודם שהמשיך התורה (כמבואר בפנים), ויש לזה האדם חלק בביאור הזה. כי על ידי התפלה נתוסף קדושה למעלה, וכל תפלה היוצאת מהרבה נשמות היא מוספת קדושה למעלה ביותר. ומעוררת ביותר לב העליון, וממשיך באורי התורה ביותר, הכל לפי רוב אנשים כן יותר קדושתו. גם כל האנשים העומדים בשעת הדרוש נכנע רשתתם על ידי הטוב שבחכם הדרוש, ובוה מוציא אותם מתחת רשות דסטרא אחרא, ומכניס אותם תחת רשות הקדושה.

על-ידי שעומדים אצל הצדיק בשעה שדורש בריבם, על ידי זה זוכין לבוא לארץ ישראל ולהכניע הרשעים וכל המונעים.

הקדוש ברוך הוא מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה, וכשפוגמין כחוט השערה אין כח בידם להמשיך תורה.

אי אפשר לבוא לאמונה שלמה שהוא עיקר הכל והיא כללית הקדושה, כי אם על ידי

התקרבות לצדיקי אמת, כי כל עיקר אמונת ישראל ממשכיין הם להדור. אבל אי אפשר להתקרב לצדיקי אמת כי אם על ידי עזות. כי יש כמה וכמה מונעים ומתנגדים ואינם מניחים להתקרב לנקודת האמת. וכן עיקר כחם הוא רק על ידי עזות דסטרא אחרא. על כן בהכרח שיהיה להאדם עזות דקדושה לעמוד נגד עזות הרע, ויהיה מצחו חזק לעומת מצחם, כי אי אפשר לכנס אל הקדושה כי אם על ידי עזות גדול. ולבוא לעזות הזה הוא על ידי שמחה שהיא עיקר העזות וההתחזקות לבל יתבייש ויתבטל כלל מפני המלעיגים, רק יהיה עז כנמר נגדם.

תפילה

[לקוטי תפילות - תפילה כ"ב]

רבונו של עולם! זכני להתקרב לצדיקי אמת, ולמוכיחי אמת. ואזכה שיהיה לי עזות דקדושה, להיות עז כנמר לעמוד כנגד עזי פנים שבדור, הרוצים להרחיק מצדיקי אמת. ותצילני ותבדילני מן התועים ומן מנהיגי שקר, אשר כל מלכותם והתנשאות שלהם הוא רק על-ידי עזות דסטרא אחרא לבד, שהיא מלכותא בלא תגא, והם משתררים ומתגאים על עם דל בחינם, אשר אתה לבד ידעת כמה רעות הם גורמים, חס ושלוש, ולא די שאינם יכולים לקרב אותנו אליך באמת, כי אם שרוצים לרחקנו, חס ושלוש, מנקודת האמת, מצדיקי אמת, מכשרים אמתיים.

רחם עלינו ברחמיך ותבדילנו מן הצבועים והשקרנים ממנהיגי שקר, ותן לנו עזות דקדושה שנוכל לעמוד כנגד עזותם. ותעזרונו ברחמיך הרבים, שיהיה לנו כח על-ידי עזות דקדושה להוסיף עוז ותעצומות בקדושה שלמעלה, ואתה תשפיע ותתן עלינו תוספות עוז ותעצומות מאתך להתגבר ולהתאמץ בעבודתך ובתורתך וביראתך, בכח וגבורה גדולה ובעזות גדול דקדושה. ולא נתבייש מפני המלעיגים, ולא יפול עלינו שום מורא ופחד ובושה, ולא שום חלישות הדעת משום אדם ומשום נברא שבעולם, כי אם ממך לבד נירא ונפחד ונתבייש תמיד לבלי לסור מרצונך ימין ושמאל, מעתה ועד עולם. ויקויים בנו מקרא שכתוב: **תנו עוז לאלקים על ישראל גאווותו ועוזו בשחקים.** **נורא אלקים ממקדשיך אל ישראל הוא נתן עוז ותעצומות לעם ברוך אלקים.**

צדיק

[אוצר היראה - צדיק, רני"ט]

מה שהצדיק מוציא מהסטרא אחרא כל הקדושות שבלעה, אף גם היא מוכרחת להקיא עצמות חיותה ממש, וכל זה על ידי התפלה בבחינת דין שמתפלל הצדיק שהוא בעל כח גדול, זה סוד מה שלקח יעקב אבינו, עליו השלום, הבכורה אצל עשו על ידי נזיד עדשים, שאמר לו עשו **הלעיטני נא מן האדום האדום הזה**, שהוא בחינת תוקף הדין, וכן מה שקיבל אחר כך הברכות על ידי שהתלבש בבגדי עשו.

120 שנים